

Budgetprocedure for budget 2027-2030

Januar 2026

Økonomi

1. Indledning

Budgetproceduren fastlægger rammer og retningslinjer for budgetlægning, den politiske proces, inddragelse af borgere og medarbejdere samt beslutningsgange for budget 2027-2030.

Budgetproceduren indeholder vigtige informationer om budgetprocessen frem mod vedtagelse af budget 2027-2029.

2. Målsætningerne i den økonomiske politik

De økonomiske styringsprincipper i Faaborg-Midtfyn Kommune tager udgangspunkt i mål- og rammestyring med fokus på effektiv udnyttelse af ressourcerne. Ifølge den kommunale styrelsesvedtægt er det kommunalbestyrelsen, der træffer beslutning om bevillingerne.

Hovedpunkter i budgetproceduren:

- Råderumskatalog på minimum 30 mio. kr.
- Fortsat arbejde med effektiviseringer og regelforenklinger
- 6 reformspor frem mod 2030.
- Fokus på det flerårige perspektiv i budgetproceduren.
- Ramme på 5 mio. kr. til ny drift udgår i 2027 og 2028.
- Politisk prioritering. 3 versioner af budgetforslagene og budgetdrøftelser i fagudvalgene på møderne i februar, april og juni.
- Der laves igen forslag til balanceret anlægsbudget.
- Budgetseminar den 27. og 28. august med overnatning.
- Inddragelse af medarbejdere og borgere.
- Offentliggørelse af budgetforslag den 10. august 2026

Den økonomiske politik indeholder en række målsætninger, som er centrale i budgetlægningen:

Faaborg-Midtfyn Kommunes finansielle måltal for	A. Resultat af ordinær drift B. Anlægsramme C. Skattefinansieret gæld (ekskl. plejeboliger og feriepenge fonden) D. Gennemsnitlig likviditet efter kassekreditreglen
Service- og anlægsrammen	Service- og anlægsrammerne skal overholdes, så individuelle og kollektive sanktioner i medfør af budgetloven undgås.
Pris- og lønreguleringen	Den indarbejdede pris- og lønregulering i Faaborg-Midtfyn Kommune baserer sig som udgangspunkt på KL's skøn.
Basisbudgettet	Basisbudgettet må ikke overstige den statslige kompensation for demografi, socioøkonomi og ændret lovgivning.
Tværgående effektiviseringer	At der hvert år frem mod budgetforhandlingerne skal udarbejdes nye tværgående effektiviseringsforslag.
Arbejdsmarkedsområdet	At Faaborg-Midtfyn Kommune har en ledighed på niveau med landsudviklingen eller under, så der er ligevægt mellem udgifter og finansiering.

For at opfylde målsætningerne i den økonomiske politik og dermed sikre et budget i balance – samtidig med at borgernes forventninger om bedre service til lavere omkostninger imødekommes – kræves tydelige politiske valg og en effektiv styring af økonomien.

2.1. De økonomiske forudsætninger

Det vedtagne budget 2026-2029 kan sammenfattes i nedenstående tabel 1:

Tabel 1: Resultat- og bevillingsoversigt "miniudgave" vedtaget budget 2026-2029

Netto 1.000 kr. (- angiver indtægter og + angiver udgifter) vedtaget budget	Budget		Budgetoverslagsår	
	2026	2027	2028	2029
Finansiering i alt	-4.370.598	-4.502.026	-4.635.373	-4.718.601
Driftsudgifter i alt	4.317.481	4.327.254	4.361.129	4.370.155
Pris- og lønstigninger	0	140.184	287.937	440.362
Renter m.v. ekskl. renter på lån vedr. Jordpuljen	6.795	6.991	6.841	6.716
Resultat af ordinær driftsvirksomhed (A)	-46.322	-27.597	20.534	98.631
Anlægsudgifter i alt (B)	96.393	97.381	109.241	97.461
Jordpulje i alt	0	0	0	0
Finansforskydninger m.v.	0	0	0	0
Låneoptagelse	-22.000	-21.000	-10.000	-10.000
Afdrag på lån ekskl. afdrag på lån vedr. Jordpuljen*	41.799	43.062	43.923	37.310
Øvrige balanceforskydninger	-51.235	-31.480	-31.480	-27.369
Budgetværn generelt til budget 2026	-32.445	0	0	0
Budgetværn generelt til budget 2027	22.473	-22.473	0	0
<i>FFV-finansiering af Øhavsmuseet Faaborg - nyt besøgscenter og landskabsmuseum</i>	-3.662	-7.000	0	0
<i>FFV-finansiering af Signaturprojekt Faaborg Museum</i>	-5.000	-10.000	0	0
Finansforskydninger m.v. i alt (C)	-50.071	-48.890	2.443	-58
RESULTAT I ALT: A+B+C (- = kassetilgang)	0	20.894	132.218	196.034

Det ses af tabel 1, at der for vedtaget budget 2026-2029 er et underskud (gul markering) på 20,894 mio. kr. i 2027, et underskud på 132,218 mio. kr. i 2028 og et underskud på 196,034 mio. kr. i 2029.

Det er derfor vigtigt, at der ikke kun ses på budget 2027, men der tages "det lange lys på", når budgettet skal forhandles på plads.

Resultat på bundlinjen i tabel 1 beror bl.a. på nedenstående politisk vedtagne forudsætninger:

a) Anlæg udgør 97,381 mio. kr. i 2027, 109,241 mio. kr. i 2028 og 97,461 mio. kr. i 2029.

b) Ved budgetprocedureren for 2023 besluttede kommunalbestyrelsen, at der hvert år skal afsættes 5 mio. kr. årligt til ny drift. Dette indgår i budgettet. Evt. genbevilling af statslige puljer omlagt til bloktilskuddet er udover rammen på 5 mio. kr. Det er fagudvalgene der udpeger forslag til ny drift.

c) Der er indregnet en forventet ekstra kompensation for øget demografi, der aftales hvert år i forbindelse med økonomiforhandlingerne. Det vil sige, at der er indregnet nye 8,920 mio. kr. i indtægter i finansiering hvert af årene 2027, 2028 og 2029 (2030 er en kopi af 2029).

d) Der er i 2027 budgetteret med optagelse af nyt lån på 11 mio. kr. vedr. anlæg afsluttet i 2026 (udover 10 mio. kr. til energiforanstaltninger og 8,5 mio. kr. til jordpuljen) i 2027. Dette er ikke tilfældet i 2028 og 2029, da der endnu ikke er søgt eller givet tilsagn for Indenrigs- og Sundhedsministeriet.

e) Der er budgetteret med både ekstra finansieringstilskud på 27,528 mio. kr. og kompensation vedr. grundskyld på 34,900 mio. kr. i overslagsårene 2027 og 2028 svarende til i alt 62,428 mio. Kr. Det er ikke budgetteret med dette i 2029 og 2030. I 2029 forventes en ny udligningsreform. Dvs. at de 62,428 mio. kr. IKKE er indregnet i 2029 og 2030. Var dette indregnet vil ubalancen i 2029 i stedet være 133,606 mio. kr. og på linje med 2028.

f) I budget 2026 blev der til budget 2027 afsat et generelt budgetværn (i kassen) på 22,473 mio. kr. (Grøn markering i tabel 1). Der er ikke afsat noget budgetværn i 2028-2029.

g) I 2027 finansieres 17 mio. kr. af anlægsudgifterne på 97,381 mio. kr. af FFV-midler. Dette er ikke tilfældet i 2028 og 2029.

Budgetforudsætninger og forskelle mellem 2027 og 2028

Hvorfor er der så stor forskel mellem ubalancen i 2027 og 2028?

Forskellen mellem underskuddet i budget 2027 på 20,894 mio. kr. og 132,218 mio. kr. i 2028 er 111,324 mio. kr. Reduceres anlæg til 100 mio. kr. i 2028 er forskellen 102,083 mio. kr.

Det kan forklares med følgende:

Tabel 2: Forskellen mellem budget 2027 og 2028

	Hovedforklaringer på forskel mellem budget 2027 og 2028	I mio. kr.
1	Forskel mellem 2027 og 2028	102,083
2	Engangsbeløb i 2027 som ikke er med i 2028 jf. ovenstående (lån på 11 mio. kr., budgetværn på 22,473 mio. Kr. og 17 mio. Kr. FFV-midler)	50,473
3	Ny forskel mellem 2027 og 2028 (1-2)	51,61
4	Højere anlægsudgifter i 2028	2,619
5	Ny forskel mellem 2027 og 2028 (3-4)	48,991
6	Højere driftsudgifter i 2028	33,875
7	Ikke forklaret forskel mellem 2027 og 2028 (5-6)	15,116

Forklaringer til højere driftsudgifter på 33,875 mio. i pkt. 6.:

Nedenstående tabel 3 viser en oversigt over de vedtagne budgetændringsforslag til budget 2026-2029

Tabel 3: Oversigt over budgetændringer på driften vedtaget i budget 2026-2029.

Budgettype i netto 1.000 kr.	2026	2027	2028	2029
Besparelser og effektiviseringer i alt	-10.250	-10.628	-11.212	-11.212
Ny drift i alt	13.786	18.991	21.646	21.806
Basisbudgetændringer	17.280	21.267	37.366	47.940
Ekstraordinær driftsudvidelse	10.984	9.349	9.349	9.349
Ændringer til afledt drift	-17	866	896	1.720
I alt	31.783	39.845	58.045	69.603
Forskel til året før		8.062	18.200	11.558

Stigningen mellem 2027 og 2028 skyldes primært en forhøjelse af basisbudgettet med 16,099 mio. kr. (37,366-21,267 mio. kr.) men også forhøjelse af ny drift på 2,655 mio. kr. (21,646 mio. kr. -18,991 mio. kr.) Derudover er der i tidligere år indlagt stigende udgifter på overførselsindkomstområdet. Endelig vedrører stigningen puljen til ny drift, som er indlagt med nye 5 mio. kr. hvert år.

Det skal bemærkes, at dette ikke vedrører pris- og lønregulering (p/l), da driftsbudgettet ligger i samme prisniveau. P/l-puljen indgår ikke her, da der alene er tale om driftsudgifter. Budgetændringerne i tabel 3 og forskellen imellem årene er ligeledes i samme prisniveau.

Jf. pkt. 7 i tabel 2 giver det ikke forklaret forskel mellem 2027 og 2028 på 15,116 mio. kr.

Dette kan blandt andet forklares med, at der på finansieringssiden er indregnet en forventet reduktion af beskæftigelsesreformen. På driftssiden er reduktionen ikke fuldt indregnet, da beløbet ikke var kendt ved

budgetvedtagelsen. Derudover er der i 2027 og 2028 indregnet reduktion af bloktilskuddet som følge af stigende selskabsskatter. Det kan falde forskelligt ud pr år. Desuden er der ikke budgetteret med kompensation for reduktion af bloktilskuddet for så vidt angår dækningsafgift. Disse forhold kan ændre sig ved økonomaftalen for 2027.

Der bør rettes særlig opmærksomhed mod de betydelige ubalancer, der forventes i 2028 og 2029. Hvis budgettet i 2027 reduceres med varige besparelser og effektiviseringer, vil underskuddet i 2028 og 2029 blive tilsvarende lavere. Omvendt, hvis der afsættes flere midler til varig drift eller yderligere anlæg i 2028 og 2029 end de aftalte rammer, vil underskuddet stige.

Et råderums katalog på 30 mio. kr. i 2027 vil ikke i sig selv være nok til at bringe budgettet i balance i overslagsårene.

Der skal tages forbehold for forhold, der kan påvirke finansieringssiden, herunder:

- Konsekvenser af selvbudgetteringen i 2024 og 2025, der vil påvirke i 2027 og 2028
- Konjunkturudviklingens betydning for bl.a. udskrivningsgrundlaget og beskæftigelsen
- Eventuelle ekstra tilskud i økonomaftalen mellem KL og regeringen
- Yderligere låneadgang
- Ekstra tilskud fra puljen til særligt vanskeligt stillede kommuner
- Udviklingen i særligt dyre enkeltsager, som finansieres via kommunernes bloktilskud

Pris- og lønfremskrivningen af tilskud og udligningen.

Den forventede pris- og lønudvikling (P/L) fastsættes i Økonomaftalen mellem KL og regeringen, og baseres på Økonomiministeriets økonomiske redegørelse fra maj.

De beløb, kommunerne modtager i tilskud og udligning, reguleres årligt med den forventede pris- og lønudvikling i den kommunale sektor, jf. bekendtgørelse af lov om kommunal udligning og generelle tilskud til kommuner.

Den samme fremskrivning anvendes til at beregne P/L-puljen på driften (se nedenstående), hvilket skaber en grundlæggende sammenhæng mellem tilskud/udligning og driftsbudgettet.

Tilskud/udligningen er budgetteret i løbende p/l (gul markering i tabel x) og driften er budgetteret i faste priser. Det betyder, at der skal budgetteres med pris- og lønstigninger (p/l-puljen) særskilt på driften (blå markering i tabel 4).

Tabel 4: Udsnit af resultat og bevillingsoversigt til budget 2026-2029

Resultat- og bevillingsoversigt 2026-2029 i hele 1.000 kr. (- angiver indtægter og + angiver udgifter)	Budget	Budgetoverslagsår		
	2026	2027	2028	2029
Skatter	-2.928.615	-3.098.882	-3.142.178	-3.259.851
Tilskud og udligning	-1.426.983	-1.403.144	-1.493.196	-1.458.750
Finansiering i alt	-4.355.598	-4.502.026	-4.635.373	-4.718.601
Driftsudgifter i alt	4.304.599	4.311.227	4.343.346	4.351.389
Pris- og lønstigninger	0	139.846	287.115	439.089

Men hvorfor stemmer stigningen i tilskud og udligning ikke overens med P/L-puljen?

Der er andre forhold der spiller ind på stigningen i tilskud og udligningen. Dvs. det er ikke en konstant faktor, hvor der ganges pris- og lønstigningerne på pr. år.

Når kommunernes samlede indtægter stiger – fx via højere skatteindtægter – vil det alt andet lige medføre lavere tilskud og udligning. Det er en grundlæggende mekanisme i udligningssystemet.

Dvs. at tilskud og udligning også påvirkes af andre reguleringer end blot pris- og lønudviklingen. Eksempler på sådanne reguleringer er:

- Ændringer i skatteindtægter på landsplan, herunder konsekvenser af selvbudgettering
- Effekter af beskæftigelsesreformen og kontanthjælpsreformen
- Sundhedsreformen (er ikke indregnet endnu)
- Finansiering af særligt dyre enkeltsager på driften
- Befolkningsudvikling, fx forventningen om at fordrevne ukrainere vender hjem i løbet af 2026. Denne prognose justeres løbende i takt med forlængelser af særloven for fordrevne ukrainere.

Er der 1:1 sammenhæng mellem ændringer i basisbudgettet og tilskud og udligning.

Det korte svar er, at der ikke er en 1:1 sammenhæng mellem tilskud og udligning og ændringer i basisbudgettet for driften. Undtagelsen er overførselsudgifterne, hvor der budgetteres med det beløb, der indgår i bloktilskuddet.

Årsagen til den manglende sammenhæng er, at driftsudgifterne fastlægges ud fra lokale forhold, som ofte afviger fra landsgennemsnittet. Eksempler:

- Udviklingen på det specialiserede sociale område kan være markant anderledes end landsgennemsnittet.
- Budgettildelingen til hjemmeplejen bygger på en lokal demografimodel, hvor visiterede og planlagte timer samt antallet af ældre indgår.

Tilskud og udligning afhænger desuden af udviklingen i alle landets kommuner – ikke kun af lokale forhold i Faaborg-Midtfyn Kommune. Det betyder, at ændringer i udligningen ikke nødvendigvis afspejler kommunens egne udgiftsudviklinger.

Nedenstående afsnit er en kort beskrivelse af tilskud og udligningen. Der er en mere detaljeret gennemgang af tilskud, udligning og skatter for Faaborg-Midtfyn Kommune i de generelle bemærkninger i seneste version af budgetpublikationen fremsendt til Økonomiudvalget den 1. december 2025 punkt 379 og uploades efterfølgende på kommunens hjemmeside: <https://www.fmk.dk/om-kommunen/budget-og-regnskab/>

Tilskud.

Bloktilskuddet er statens generelle tilskud til kommunerne og fordeles efter indbyggertal.

Det samlede bloktilskud fastsættes som summen af:

- Det foregående års tilskud (ekskl. engangsreguleringer)
- Regulering for forventet pris- og lønudvikling
- Regulering for kommunale mer-/mindreudgifter som følge af ændringer i opgavefordelingen mellem stat, kommuner og regioner eller ændret statslig regulering fx ekstra tilskud i økonomiaftalen mellem KL og regeringen
- Regulering for mer-/mindreudgifter til overførselsindkomster mv. (budgetgarantien)

Bloktilskuddet kan desuden reguleres efter § 7 i lov om nedsættelse af statstilskud ved forhøjet kommunal skatteudskrivning. Finansministeren kan med Finansudvalgets tilslutning justere tilskuddet for at sikre en balanceret udvikling i kommunernes økonomi.

Ud over bloktilskuddet rummer tilskuds- og udligningssystemet en række særskilte ordninger, fx:

- Finansieringstilskud
- Tilskud målrettet børne- og ældreområdet
- Tilskud til udsatte og vanskeligt stillede kommuner
- Ø-kommuner og færgetakstnedsættelser

- Grænsenære kommuner
- Kommuner med høj kriminalitet i boligområder
- Overgangsordninger mv.

Udligning

Der sker en særskilt udligning af udgiftsbehov, som beregnes ud fra nationale socioøkonomiske og demografiske parametre multipliceret med antallet af borgere i de relevante grupper for den enkelte kommune.

Kommuner over landsgennemsnittet modtager 93 % af forskellen som tilskud, mens kommuner under gennemsnittet betaler 93 % som bidrag. Ordningen balancerer og er mellemkommunal.

Kommuner som Faaborg-Midtfyn får desuden et tillæg på 2 % af forskellen, finansieret af alle kommuner efter indbyggertal. Den samlede udligningsprocent for modtagere er dermed 95 %. Udgiftsbehovet beregnes som summen af aldersbestemt (67 pct) og socioøkonomisk (33pct.) behov. Det generelle udligningssystem omfatter:

- Udligning af udgiftsbehov
- Udligning af beskatningsgrundlag
- Overudligning
- Særlig kompensationsordning

2.2. Ny praksis for håndtering af besparelser på administration

På baggrund af tidligere års erfaringer med besparelser på administration udmøntes disse ikke længere på forhånd i budgettet.

I stedet håndteres det forventede fald i indtægter som følge af besparelseskrauet som en del af den samlede økonomiske balance i den årlige budgetlægning, når økonomiaftalen foreligger.

Budgetproceduren vil dermed:

- Ikke på forhånd indregner forventede besparelser på administration fra økonomiaftalen.
- Håndtere eventuelle ubalancer på den samlede bundlinje efter indgåelsen af økonomiaftalen – på samme måde som i dag.

Dette indebærer:

- Besparelserne på administration indarbejdes ikke særskilt i budgetterne.
- Faldet i indtægter håndteres inden for den samlede økonomiske balance fra år til år.
- Skyggemål for fagområder og stabe fortsætter med at blive beregnet efter den nuværende fordelingsnøgle, hvor administrative budgetter indgår.
- Administrationen er dermed ikke fritaget for besparelseskrauet – og fagområder og stabe arbejder fortsat med at identificere og gennemføre effektiviseringer i administrationen.
- Fagområder og stabe har ansvar for løbende at vurdere og realisere besparelspotentialet, som følger af regeringens gennemførte regelforenklinger, i arbejdet med deres skyggemål.

Forventet effekt af modellen:

- Reducerer den administrative opgave i forbindelse med udmøntning af besparelser sammenlignet med den nuværende praksis.
- Styrker hvert enkelt fagområdes og stabs incitament til at omsætte regelforenklinger til konkrete besparelser.

2.3. Beregning af størrelsen på råderumskataloget til budget 2027-2030

Der er flere forhold der spiller ind, når størrelsen på råderumskataloget skal beregnes. Til budget 2027 udarbejdes et råderumskatalog på 30 mio. kr. Det redegøres for nedenfor.

Ifølge den økonomiske politik skal, anlægsrammen minimum være 100 mio. kr. Det vedtagne anlægsbudget ligger under denne målsætning i 2027 og 2029, men over i 2028. Derfor "fyldes op/ned" til 100 mio. kr. i hvert af årene og forskellen fremgår af tabel 2.

Med udgangspunkt i vedtaget budget 2026 vedrørende 2027-2029, ovenstående vedr. anlægsrammen og at pulje til ny drift aflyses i 2027 og i 2028, fremkommer følgende ubalance jf. tabel 5:

Tabel 5: Opgørelse af ubalancen til budgetprocedure 2027

I netto 1.000 kr. (2026 p/l)	2027	2028	2029
Bundlinjen i vedtaget budget 2026-2029 (se tabel 1)	20.894	132.218	196.034
Anlægsrammen fyldes op/ned til 100 mio. kr.	2.619	-9.241	2.539
Pulje til ny drift aflyses i både 2027 og 2028 (nye 5 mio. kr. pr. år)	-5.000	-10.000	-10.000
Ny revideret bundlinje som grundlag for råderumskatalog	18.513	112.977	188.573

Jf. tabel 5 giver det ny en ubalance på 18,513 mio. kr. i 2027. På den baggrund foreslås, at der udarbejdes et råderumskatalog på 30 mio. kr. Det giver en buffer på 11,487 mio. kr. til at dække ekstraordinære driftsudvidelser, bevillingsudløb (ny budgetkategori til budget 2027) og basisbudget. Jf. beslutningen i kommunalbestyrelsen den 14. januar 2026, er der ikke afsat midler til ny drift i 2027 og 2028.

Ny drift.

I de sidste 3 budgetaftaler er der vedtaget ny drift udover den afsatte pulje på 5 mio. kr.

Tabel 6 oversigt over vedtaget ny drift de sidste 3 år:

Netto 1.000 kr. i 2026 p/l	2024	2025	2026	2027	2028	2029
2024	24.317	22.719	17.205	14.368	14.368	14.368
2025		13.987	14.590	14.313	8.716	8.716
2026			13.786	18.991	21.646	21.806
I alt	24.317	36.706	45.580	47.673	44.730	44.890

Som det ses af Tabel 6, er der ved seneste budgetaftale for 2026-2029 vedtaget (gul markering) 18,991 mio. kr. i 2027, 21,646 mio. kr. i 2028 og 21,806 mio. kr. i 2029 til ny drift. Dvs. over den afsatte pulje på 5 mio. kr. i alle årene. Hvis der tages et gennemsnit af 2024+2025+2026 giver dette 17,363 mio. kr. (orange markering). Altså 12,363 mio. kr. over den afsatte pulje på 5 mio. kr. For 2027+2028+2029 giver det et gennemsnit på 9,963 mio. kr.

På grund af den økonomiske situation og indtil en ny udligningsreform træder i kraft i 2029, har kommunalbestyrelsen besluttet, at puljen til ny drift på 5 mio. kr. fra 2027 og frem samt yderligere 5 mio. kr. fra 2028 og frem aflyses. Puljen fastholdes dog fra 2029 og frem, da der forventes en ny udligningsreform fra 2029.

Hvis fagudvalgene fortsat ønsker ny drift, skal det modsvares af tilsvarende besparelser eller effektiviseringsforslag. Det betyder, at fagudvalgets skyggemål stiger med det beløb, der foreslås til ny drift.

Ekstraordinære driftsudvidelser

Til budget 2025 kom der en ny budgetkategori: Ekstraordinær driftsudvidelse.

Budgetkategorien vedrører særlige ekstraordinære dokumenterbare udgifter indenfor de rammestyrede områder, hvor det er forsøgt at holde disse udgifter indenfor rammen. Det skal være til fx en udefrakommende ekstraordinær regning af en væsentlig størrelse.

Der kan både være tale om varige udgiftsbehov (fx stigende it-licenser) og midlertidige udgiftsbehov. De midlertidige udgiftsbehov dækkes i udgangspunktet maksimalt for 1 år. Hvis udfordringen viser sig at være længerevarende, skal den behandles igen til det kommende års budget proces.

Da der ikke er tale om basisbudgetforslag lægges de ikke forlods ind i basisbudgettet. Forslag til ekstraordinær driftsudvidelse skal forhandles af kommunalbestyrelsen på lige fod med øvrige budgetforslag.

Der er vedtaget udgifter til ekstraordinære driftsudvidelser fra budget 2024 og frem jf. Tabel 7.

Tabel 7: Oversigt over ekstraordinære driftsudvidelser fra budget 2024 til 2026 med konsekvenser for overslagsårene.

Netto 1.000 kr. i 2026 p/l	2024	2025	2026	2027	2028	2029
2024 (kategori 2)	4.309	4.164	4.381	4.545	4.545	4.545
2025		6.012	6.424	6.424	6.424	6.424
2026			10.987	9.349	9.349	9.349
I alt	4.309	10.176	21.793	20.318	20.318	20.318

Hvis der beregnes et gennemsnit for 2024, 2025 og 2026, giver det 7,102 mio. kr. (orange markering). Der er ikke forlods indregnet en pulje til ekstraordinære driftsudgifter i nogen af årene men skal finansieres af bufferen på 11,487 mio. kr.

Det er Økonomi-, Erhvervs- og Turismeudvalget, i kraft af sin særlige rolle i budgetprocessen jf. den kommunale styrelseslov, der i tvivl afgør om et budgetforslag er en ekstraordinær driftsudvidelse eller ny drift.

Ændringer af basisbudgettet mv.

De seneste to år er der indlagt en buffer på 10 mio. kr. i råderumskataloget for at håndtere udviklingen i basisbudgettet, som ikke finansieres af staten og kommende reformer (fx sundhedsreformen fra 2027). Eventuelt udgiftspres herudover på basisbudgettet skal finansieres af bufferen på 11,487 mio. kr.

Det kan opsummeres, at beregningen af råderumskatalog på 30 mio. kr. beror på følgende:

- Udgangspunkt i vedtaget budget 2026 vedr. budget 2027-2029 jf. tabel 1
- En anlægsramme på 100 mio. kr.
- Pulje til ny drift aflyses i både 2027 og 2028 (nye 5 mio. kr. pr. år)
- En buffer til basisbudgetændringer, ny drift, ekstraordinære driftsudvidelser og politisk råderumsprioritering på 11,487 mio. kr.

2.1. Fortsat arbejde med effektiviseringer og regelforenklinger

Forvaltningen har løbende fokus på at forenkle og effektivisere administrative arbejdsgange for at frigøre tid og ressourcer til kerneopgaven. Forvaltningen arbejder også fortløbende på at identificere større tværgående effektiviseringer og effektiviseringer på de enkelte fagområder og i stabene.

I initiativet "Sammen om FMK 2030" arbejdes bl.a. med følgende

- Anvendelse af nye teknologiske løsninger og AI, fx til automatisk referatskrivning (RoboRef), håndtering af mødemateriale og dokumentation i sagsbehandlingen.

- Gennemgang af ledernes personaleadministrative opgaver, med fokus på at forenkle processer, standardisere arbejdsgange og frigøre mere tid til faglig ledelse.
- Tværgående læring og erfaringsudveksling, hvor gode løsninger fra ét fagområde (fx brug af Copilot) deles og afprøves i andre.

3. 6 reformspor frem mod 2030

Regeringen arbejder med 6 reformspor, som frem mod 2030 vil få betydning på opgavevaretagelsen og den kommunale økonomi.

De 6 reformspor er:

- Folkeskolens kvalitetsprogram – fra 2024
- Ældrereform – fra 2025
- Sundhedsreform – fra 2026
- Delaftale på socialområdet – fra 2024
- Beskæftigelsesreform – fra 2026
- Grøn trepart – fra 2025

Implementeringen af velfærdsreformerne kræver nye måder at tænke velfærd på og en fortsat effektiv udnyttelse og omprioritering af de økonomiske ressourcer. Dette kræver at der afsættes personaleressourcer og der skabes økonomisk råderum til at implementere reformerne. Samtidig vil det påvirke den statslige finansiering af kommunen. Dette skal der tages højde for i de fremtidige budgetprocedurer og opgørelsen af de økonomiske rammer. Det vil blandt andet sige, at reduktionen af statstilskuddet skal følges af tilsvarende budget- og opgavereduktioner af driften

Da reformerne strækker sig over flere år og derved påvirker budgettet, er det afgørende at tænke i et flerårigt budgetperspektiv. Det er derfor ikke tilstrækkeligt kun at opfylde den økonomiske politik jf. de finansielle måltal i det første år af budgettet – den skal også kunne holde i de efterfølgende år.

Særligt vedr. sundhedsreformen

Der er i økonomiaftalen mellem KL og regeringen afsat knap 0,6 mia. kr. i 2027 stigende til 2,0 mia. kr. (2025-pl) i 2030 til et løft af det kommunale sundhedsområde via sundhedsrådene. Det skal understøtte en udbygning af de kommunale sundhedstilbud som led i omstillingen til et mere nært og sammenhængende sundhedsvæsen. Dette finansieres via "egen hale" idet midlerne tages fra kompensationen af demografiløftet, som forhandles mellem KL og regeringen hvert år i Økonomiaftalerne. I 2027 drejer det sig om 5 pct., i 2028 7 pct., i 2029 8 pct. og i 2030 10 pct. dvs. i alt 30 pct. af demografiløftet til at finansiere løft af det kommunale sundhedsområde via sundhedsrådene. Det er midler som staten tilbageholder og kanaliserer noget tilbage til kommunerne. Dvs. at fordeling af rammen til kommunerne til at finansiere løft af det kommunale sundhedsområde via sundhedsrådene fastlægges statsligt og der vil bl.a. blive taget højde for forskelle i patienttyngde og demografi. Da der allerede er budgetteret i budget 2027-2029 med kompensationen for demografiløftet, vil disse indtægter mangle i finansieringen. Denne mangel på finansiering skal indeholdes i bufferen på 11,487 mio. kr.

Som en del af Sundhedsreformen afskaffes **Kommunal MedFinansiering** af sundhedsudgifterne i regionen (KMF'en). I forbindelse med afskaffelsen af KMF'en indføres en overgangsordning i 2027 og 2028, der har til formål at mindske de effekter, som afskaffelsen af KMF'en forventes at have for landets kommuner. Overgangsordningen neutraliserer tab og gevinster over 0,05 pct. af kommunens beskatningsgrundlag, svarende til +/- 5,385 mio. kr. i 2025-niveau for Faaborg-Midtfyn Kommune.

KL har i september 2025 sendt en foreløbig vurdering af, hvordan den samlede sundhedsreform påvirker økonomien i de enkelte kommuner. Her fremgår det, at Faaborg-Midtfyn vil have en gevinst på 2,119 mio. kr., som er forskellen mellem det forventede reducerede bloktilskud til kommunen og de nuværende udgifter til

opgaverne der overgår til regionen. Vurderingen er dog meget usikker og afhænger også af den samlede udligning mellem kommunerne.

På nuværende tidspunkt er det usikkert om reduktion af driftsbudgettet, som følge af sundhedsreformen, kan modsvares 1:1 af i en tilpasning af opgaverne på Sundheds- og Ældreudvalgets områder. I opgørelsen af budgetreduktionen opereres der med et overhead til regionen på 10 pct. Dvs. en andel af udgifterne til ledelse, fagkonsulenter, chefer, direktører mv. Det er funktioner der ikke alle nødvendigvis falder bort i kommunen, som følge af sundhedsreformen. Hvis der ikke er en 1:1 af tilpasning af opgaverne på Sundheds- og Ældreudvalgets områder og budgetreduktionen vil denne ubalance også skulle finansieres af de omtalte 10 mio. kr., da bundlinjen i jf. tabel 1 ikke indeholder et råderum til finansiering af dette. Alternativet er et øget råderumskatalog.

4. Anlæg og jordpuljen

Fagudvalgene drøfter forslag til anlæg på udvalgsmøderne i februar, april og juni. Det skal sikre, at der tidligt i processen skabes overblik, at der tages stilling til prioriteringer og behov samtidig med at der bliver mere tid til at kvalificere de enkelte forslag. Der er mulighed for at fremsætte forslag om nye anlæg, som skal indgå i prioriteringen i hele perioden. Nye forslag skal holdes inden for rammen på 100 mio. kr. Ellers skal der ske en omprioritering mellem anlægsprojekter.

4.1. Balanceret anlægsbudget

Direktionen udarbejder et forslag til et balanceret anlægsbudget, som fungerer som et arbejdsdokument for kommunalbestyrelsen og derfor ikke offentliggøres. Det balancerede anlægsbudget holder sig inden for den foreslåede anlægsramme på 100 mio. kr. i hele budgetperioden.

Formålet med processen er at sikre, at prioriteringen tager højde for:

- Anlæg, der allerede er igangsat.
- Anlæg, som bør igangsættes af bygnings- eller sikkerhedsmæssige årsager.
- Understøttelse af kommunens udviklingsstrategi.

Derudover foretages en vurdering af uforbrugte anlægsmidler fra tidligere år – dvs. projekter, der er vedtaget, men ikke gennemført. Under udarbejdelsen af det balancerede anlægsbudget vurderes disse projekter i forhold til aktualitet, ændret tidsplan og muligheden for at skabe plads til nye anlæg.

Alle anlægssforslag kategoriseres, så det fremgår, hvilke projekter der er i gang og ikke kan rykkes, og hvilke der eventuelt kan flyttes til senere år. Kategorierne fremgår af bilag 1.

Arbejdet med det balancerede anlægsbudget sker ud fra et 10-årigt perspektiv. Samtidig indstilles, hvilke anlægsprojekter der kan lånefinansieres.

Proces:

- Økonomi-, Erhvervs- og Turismeudvalget drøfter 1. version af det balancerede anlægsbudget i juni.
- Kommunalbestyrelsen modtager forslaget i august.

4.2. Jordpuljen

Faaborg-Midtfyn Kommunes jordpulje anvendes til opkøb af jordarealer og byggemodning med henblik på videresalg til erhverv og boligbyggeri. Formålet med puljen er at sikre, at kommunen løbende har salgsklare bolig- og erhvervsgrunde i udviklingsområderne, hvilket understøtter Udviklingsstrategiens mål om 3.000 flere borgere.

Jordpuljen er baseret på princippet om at hvile i sig selv over tid. Hidtil har jordpuljen været opgjort inkl. kassetræk som finansiering af udgifter, der ikke kan lånefinansieres. Der er direkte låneadgang til 85 % af

udgifterne til jordopkøb. I budget 2026-2029 er der indregnet et forventet jordkøb på 10 mio. kr. årligt, hvilket medfører et låneoptag på 8,5 mio. kr. pr. år. Tidligere års lån samt nye låneoptag indgår i det afsatte budget til renter og afdrag, jf. Tabel 9.

Tabel 9: Oversigt over budgetterede nettoudgifter til jordpuljen og kassetræk

I 1.000 kr.	2027	2028	2029
Jordpuljen netto	33.107	5.081	-69
Renter og afdrag	6.463	7.088	7.701
Lån	-8.500	-8.500	-8.500
I alt udgifter netto = kassetræk	31.070	3.669	-868

Som der fremgår af Tabel 9, indeholder det vedtagne budget 2026 – 2029 et budgetteret kassetræk på 31,070 mio. kr. i 2027, 3,669 mio. kr. i 2028 og tilgang til kasse på 0,868 mio. kr. i 2029.

Alternativet til kassetræk er kompenserende besparelser og/eller effektiviseringer. Enten på driften eller på anlæg eller jordpuljen.

5. Medarbejderinddragelse

Ledelsen på de enkelte fagområder har løbende pligt til at tage initiativ til at invitere medarbejderne (MED) ind i processen for at komme med idéer til effektiviseringer og besparelser. Dette skal ses som et tilbud til medarbejderne og er således ikke et krav. Formanden for det enkelte MED-udvalg har via ledelsesstregen ansvaret for at videregive indkomne forslag fra medarbejderne.

Derudover inddrages repræsentanter for relevante medarbejdere ved udarbejdelse af effektiviserings- og eventuelle besparelsesforslag med personalemæssige konsekvenser efter offentliggørelsen af budgetmaterialet. Dette sker gennem **IDA-proces**, hvor medarbejderne informeres, drøfter og kommer med anbefalinger til de fremsatte forslag med udgangspunkt i forslagets konsekvenser for arbejds-, personale-, samarbejds- og arbejdsmiljøforhold.

Medarbejderinddragelsen i denne del af budgetarbejdet sker primært for at kvalificere budgetforslagene gennem medarbejdernes faglige viden, indsigt og kompetencer. Inddragelsen skal ske via det lokale MED-udvalg. Nedsættelse af arbejds- eller følgegrupper kan kun ske efter forudgående aftale med det lokale MED-udvalg.

IDA-processen for MED-systemet finder sted fra offentliggørelsen den 10. august til og med den 19. august (Hovedudvalget dog den 21. august 2026). MED-systemet opfordres som en del af IDA-processen til at komme med anbefalinger til de offentliggjorte budgetforslag forud for budgetseminaret.

6. Fagudvalgenes rolle og prioritering og den politiske proces

6.1. Økonomi-, Erhvervs- og Turismeudvalgets og fagudvalgenes rolle

Kommunalbestyrelsen vedtager det samlede budget, som fordeles på fagudvalgenes bevillinger. Fagudvalgene har ansvaret for at holde deres egne bevillinger inden for den økonomiske ramme og må ikke flytte midler mellem bevillinger uden godkendelse fra kommunalbestyrelsen, jf. Kasse- og Regnskabsregulativet.

Økonomi-, Erhvervs- og Turismeudvalget fremsender budgettet til 1. behandling til kommunalbestyrelsen jf. styrelsesloven. Derved har Økonomi-, Erhvervs- og Turismeudvalget en særlig koordinerede rolle i budgetprocessen. Der er derfor også Økonomi-, Erhvervs- og Turismeudvalget der beslutter budgetproceduren.

Budgettet skal behandles 2. gange med mindst 3 ugers mellemrum og inden den 15. oktober. Budgettet til 1. behandling er budgetforslaget og 2. behandlingen er ændringer til 1. behandlingen¹.

Med udvalgsstyret, der trådte i kraft 1. januar 2021, har fagudvalgene fået et tydeligt ansvar for både økonomi og serviceniveau. Det betyder, at hvert udvalg skal sikre, at der er sammenhæng mellem det tildelte basisbudget og det serviceniveau, der er politisk besluttet.

I budgetprocessen skal fagudvalgene bidrage med forslag til effektiviseringer og besparelser, som svarer til det skyggemål, Økonomi-, Erhvervs- og Turismeudvalget har udmeldt. Disse forslag indgår i råderumskataloget og bliver en del af den politiske prioritering. Udvalgene skal også tage stilling til, om der skal fremsættes forslag til ny drift, fx hvis en bevilling udløber. Forvaltningen understøtter udvalgenes rolle og ansvar i budgetprocessen i forhold til ændringer af basisbudgettet og budgetforslagsversionerne.

6.2. Politisk prioritering af budgetforslag i fagudvalgene

I forbindelse med udarbejdelsen af råderumskataloget har hvert fagudvalg fået udmeldt et såkaldt skyggemåltal inkl. administrative besparelser, som er beregnet ud fra budgetandelen af serviceudgifterne. På baggrund af dette skyggemåltal skal fagudvalgene udarbejde budgetforslag, der indgår i råderumskataloget til senere politisk prioritering under budgetforhandlingerne.

Der arbejdes i fagudvalgene med tre versioner af budgetforslagene, som drøftes i februar, april og juni. Formålet med de forskellige versioner er at skabe tidligt overblik og samtidig give mere tid til at kvalificere de enkelte forslag. Det er fagudvalgenes opgave og ansvar at udarbejde budgetforslag svarende til skyggemålstallene inden for eget område.

Til version 1 fremsendes ingen budgetforslag men der vil være en drøftelse af fagudvalgets muligheder og prioriteringer. Til version 1 medsendes beskrivelse af budgetforudsætningerne og overblik over kan/skal opgaver indenfor udvalgets budget.

Version 2 og 3 af budgetforslagene fremsendes som fortrolige bilag til lukkede dagsordener, så fagudvalgsmedlemmerne har adgang, men ikke offentligheden. Dette skal sikre arbejdsro og undgå unødige uro hos borgere og organisationen i forhold til forslag, der ikke nødvendigvis indgår i de endelige forhandlinger.

Økonomi-, Erhvervs- og Turismeudvalget drøfter alle budgetforslag inden sommerferien. På det første møde i august, når finansieringen og den endelige bundlinje kendes, besluttet det, om nogle af besparelsesforslagene skal undgå, inden de endelige budgetforslag offentliggøres den 10. august 2026.

6.3. Basisbudgettet

Jf. den økonomiske politik vil der være år blive udarbejdet ændringer til det vedtagne budget også kaldet basisbudgetændringer. Kommunalbestyrelsen har desuden udarbejdet principper for basisbudgetændringerne, som vedhæftes som bilag.

Fagudvalgene vil til version 3 blive forelagt forventede ændringer til basisbudgettet. Det er fagudvalgenes rolle og ansvar at sikre, at basisbudgettet er tilstrækkeligt til at sikre det serviceniveau, som kommunalbestyrelsen har besluttet.

Dog vil arbejdsmarkedsområdet først komme med et forslag til basisbudget efter sommerferien, da basisbudgettet her afhænger af Økonomiaftalen mellem KL og regeringen. Der kommer et første bud på basisbudgettet på udgiftssiden, som fremsendes til Økonomi-, Erhvervs- og Turismeudvalgets møde i juni.

¹ I forhold til form og procedurekrav til budgettet henvises til Budget- og regnskab for kommuner på Indenrigs- og Sundhedsministeriets hjemmeside.

Det endelige resultat af basisbudgettet vil først kunne gøres endeligt op, når forvaltningen har beregnet konsekvenserne af den indgåede Økonomiaftale. Resultatet forventes at foreligge efter sommerferien.

6.4. Budgetinformationsmøder for kommunalbestyrelsen

Efter offentliggørelsen af budgettet den 10. august 2026 afholdes tre budgetinformationsmøder for kommunalbestyrelsen:

- Ringe: tirsdag den 11. august
- Teams: tirsdag sidst på eftermiddagen
- Faaborg: torsdag den 13. august

Formålet med møderne er at give kommunalbestyrelsen en grundig og en mere teknisk gennemgang af budgetforudsætningerne, herunder ændringer i basisbudgettet og finansieringssiden, samt et overblik over budgetforslagene.

6.5. Politisk prioritering i budgetportalen

For at understøtte partiernes digitale prioriteringsproces er der udviklet en budgetportal. Her skal de enkelte medlemmer af kommunalbestyrelsen indtaste deres egne prioriteringer:

- **Første deadline:** mandag den 24. august kl. 9. Prioriteringerne indtastes i budgetportalen og offentliggøres samme dag.
- **Opdateret prioritering:** frem til onsdag den 26. august kl. 14 kan partierne indtaste en ny prioritering. Denne offentliggøres til kommunalbestyrelsen senere samme dag og danner grundlag for budgetseminaret.

I forbindelse med budgetinformationsmøderne tilbydes et (opfølgings)kursus i brugen af budgetportalen for både nye og tidligere kommunalbestyrelsesmedlemmer, der ønsker det. Der etableres desuden en hotline, som medlemmerne kan kontakte ved behov for teknisk hjælp til portalen.

6.6. Budgetseminaret den 27.-28. august.

Budgetseminaret afholdes fra torsdag den 27. august til fredag den 28. august med overnatning for kommunalbestyrelsen. Chefforum inviteres til at deltage.

Planlæg af budgetseminaret sker på et senere tidspunkt. Det vil være en dialog mellem medarbejdersiden i Hovedudvalget og kommunalbestyrelsen.

7. Inddragelse af borgere

7.1. Borgermøder

Formålet med borgermøderne er, at kommunalbestyrelsen kan få borgernes input til de fremlagte budgetforslag inden udløbet af høringsfristen og før budgetseminaret, samt at borgerne får mulighed for at få svar på spørgsmål inden fremsendelse af eventuelle høringssvar.

Der afholdes borgermøder i Ringe og Faaborg, og der er tilmelding til møderne. Der vil evt. være yderligere et 3. borgermøde i Årsløv. Dette afhænger af indholdet i budgetforslagene mv. Ved manglende tilmelding aflyses borgermødet. Det forventes, at udvalgsformændene som udgangspunkt deltager og faciliterer gruppedrøftelser for eget udvalg for de borgere, der har særlig interesse for det enkelte fagudvalg. I det omfang det kan lade sig gøre deltager kommunalbestyrelsen i borgermøderne.

7.2. Høring af borgere og høringsberettigede

Borgerne inviteres til at fremsende høringssvar til de offentliggjorte budgetforslag. Der er forskellige høringsberettigede høringsparter der ligeledes skal have mulighed for at indsende høringssvar til budgetforslagene. Fx Handicaprådet, Ældrerådet, skolebestyrelser mv.

Høringsfristen ligger efter borgermødet og er med udgangen af onsdag den 19. august.

Høringssvarene offentliggøres på kommunes hjemmesiden. Høringssvarene fremsendes til kommunalbestyrelsen sammen med IDA-anbefalingerne fredag den 21. august om eftermiddagen.

9. Partigruppernes budgetforslag

Partigrupperne har i lighed med tidligere år mulighed for at få deres forslag tastet ind i budgetportalen. Hvis dette ønskes, fremsendes de til forvaltningen senest den 1. august 2026.

10. Ny udviklingsstrategi

I 2026 udarbejder kommunen en ny udviklingsstrategi, der sætter retningen for den fremtidige udvikling. Implementeringen af strategien behandles i fagudvalgene i foråret 2027 og indgår i arbejdet med budget 2028. Hvis fagudvalgene vurderer, at der er behov for midler til at understøtte strategiens gennemførelse, udarbejdes budgetforslag, som kan indgå i budgetprocessen for 2028.

Bilag 1: Balanceret anlæg. Kategorisering af anlægsforslagene

Alle anlægsforslag kategoriseres, så det fremgår hvilke projekter, der er i gang og ikke kan rykkes, og hvilke der eventuelt kan flyttes ud i årene. Der tages udgangspunkt i følgende kategorisering:

- Kategori 0: Projekter der afventer ekstern finansiering
- Kategori 1: Projekter der er i gang, og som ikke kan rykkes (Projekter der fysisk er igangsat, eller hvor der er indgået kontrakt/aftale om arbejdets udførelse)
- Kategori 2: Projekter der skal udføres inden for en kortere tidshorisont af lovmæssige, sikkerhedsmæssige eller vedligeholdelsesmæssige årsager (Projekter som ikke er i gang)
- Kategori 3: Projekter som har en høj politisk prioritering
- Kategori 4: Projekter der vurderes som fagligt relevante, men mindre akutte (projekter der kan rykkes mellem årene).

Kategoriseringen af projekterne skal sikre, at kommunalbestyrelsen får et overblik i forhold til hvilke anlæg der kan rykkes mellem årene - så der kan foretages prioritering mellem projekterne.